

Universitat Autònoma de Barcelona

Assignatura:

**TEMES D'ADMINISTRACIÓ I ECONOMIA DE L'EMPRESA
(CURS 96-97: ANÀLISI DE LA RENDIBILITAT I DE LA PRODUCTIVITAT)**

Curs	Cicle	quantimetre	horari s
1997-98	2n	1er: Octubre-Febrer => 2on: Febrer-Maig => Anual: Octubre-Maig =>	dimecres i dijous, a les 9 dimecres i dijous, a les 16,30 dilluns, a les 19,20

Grup	Professor	Horari tutoria:
(matí)	Oct-Feb Immaculada Vilardell + Tere Bosch	dimecres i dijous de 12 a 2 i 4 de 2
(tarda)	Feb-Mai Immaculada Vilardell + Tere Bosch	dimecres de 10,30 a 12 i dijous de 9 a 10,30
(tarda)	Oct-Mai Margarita Torrent	dilluns de 18 a 1/4 de 8

PROGRAMA

RESUM TEMÀTIC

L'assignatura està orientada, des d'una perspectiva empírica, a l'anàlisi del comportament econòmic de les empreses a partir, principalment, dels comptes que venen obligades a elaborar periòdicament (balanços i estats de resultats). Pretén familiaritzar l'alumne amb l'ús de conceptes bàsics com *rendibilitat*, *productivitat*, *nivell d'ocupació*, *índex de preus*, *"mix" comercial*, i subministrar-li uns instruments per a poder contestar preguntes com: Quines són les causes rellevants de la variació observada en la rendibilitat de l'empresa "A"? En quina mesura ha influït cada una d'aquestes causes? Ha millorat la productivitat envers el període anterior? Com ha influït aquest fet en el resultat econòmic (en la taxa de marge, p.e.)? Per què ha augmentat (ho ha disminuït) la productivitat respecte l'any passat? S'observa que l'empresa "A" té una productivitat més alta (o més baixa) que l'empresa "B"? En quant ha millorat la productivitat del sector alimentari espanyol durant el darrer any? L'increment salarial del sector de transformats metàl·lics ha estat relativament superior o inferior a l'increment de la seva productivitat?

Pre-requisits

L'antecòrrament i tractament adoptat no pressuposa altres coneixements previs que els propis d'un primer cicle de Ciències Econòmiques (ADE o ECO), encara que facilitarà el seguiment estar prèviament familiaritzat/da amb la utilització i interpretació d'estats financers. Per exemple, haver cursat prèviament: "Anàlisi d'Estat Financer" (alumnes de ADE) o "Anàlisi Econòmic-Financer de l'Empresa" (alumnes de ECO). O bé llegir prèviament un text introductori sobre el tema, com "Anàlisis de Estados Financieros", URLAS, Jesús.

Orientació:

Aproximadament el 40 % de les hores lectives seran de pràctiques. S'estima que, a més de l'assistència a classe, cal que l'alumne hi dediqui un mínim de 3 hores a la setmana, des del començament. Cada grup de 2-3 alumnes realitzarà un treball d'aplicació amb dades reals d'una mateixa empresa o sector al llarg de tots els temes del programa. Amb aquesta finalitat caldrà familiaritzar-se amb l'ús d'algun programa d'ordenador tipus "full de càlcul" (Excel o Lotus). Els resultats del treball hauran de ser exposats a classe.

TEMES:

1. AVALUACIÓ DE LA GESTIÓ D'UNA EMPRESA DES DE L'EXTERIOR: FONTS D'INFORMACIÓ BÀSICA
 - 1.1. La perspectiva de l'anàlisi externa: objectius, possibilitats, limitacions.
 - 1.2. EL BALANÇ DE SITUACIÓ: estructura estàndard; criteris implícits; interpretació.
 - 1.3. EL COMPTA DE RESULTATS: estructura estàndard.
2. QUADRE DE VARIABLES ECONÒMICO-COMPTABLES, PER A L'ANÀLISI
 - 2.1. Variables normalitzades, per al BALANÇ; variables compostes; "ratios" bàsiques.
 - 2.2. Traducció/resum d'un balanç, en termes de les variables definides.
 - 2.3. Variables normalitzades, per a l'ESTAT DE RESULTATS; costos unitaris / costos imputats.
 - 2.4. Traducció/resum d'un estat de resultats, en termes de les variables definides.
 - 2.5. Els actius i resultats aliens a l'explotació.
 - 2.6. Els resultats extraordinaris.
3. ANÀLISI DEL FUNCIONAMENT ECONÒMIC: LA TAXA DE RENDIBILITAT
 - 3.1. El concepte de *rendibilitat* d'una empresa, i les seves diferents versions.
 - 3.2. Models d'anàlisi factorial simple de la *rendibilitat*.
4. ANÀLISI DINÀMICA: CANVIS EXPLICATS PER CADA VARIABLE ELEMENTAL
 - 4.1. Mètode de les diferències parcials.
 - 4.2. El mètode dels promigjos.
 - 4.3. Mètode de les taxes de variació; índex i taxa de variació d'una variable temporal; *el mètode de les "taxes de variació contínua"*.
5. MODEL D'ANÀLISI DE LA RENDIBILITAT, PER ETAPES (I)
 - 5.1. Limitacions dels models d'anàlisi factorial simple.
 - 5.2. Un esquema més precís: diferents conceptes de rendibilitat.
 - 5.3. Anàlisi de la *rendibilitat dels capitals propis*, i l'efecte *palanca*.
 - 5.4. Part de la variació de la rendibilitat explicada per cada variable determinant.
6. MODEL D'ANÀLISI DE LA RENDIBILITAT, PER ETAPES (II)
 - 6.1. Anàlisi de la *rendibilitat de l'empresa*.
 - 6.2. Determinació de l'efecte atribuïble a cada variable explicativa immediata.
7. MODEL D'ANÀLISI DE LA RENDIBILITAT, PER ETAPES (III):
 - 7.1. Anàlisi de la *rendibilitat de l'explotació*.
 - 7.2. Part de la variació que ve explicada per cada variable de gestió immediata.

8. APLICACIONS DEL MODEL D'ANÀLISI DE LA RENDIBILITAT

- 8.1 Aplicació global del model: variables explicatives realment elementals; determinació de la incidència de cada variable de gestió elemental/final.
- 8.2 Anàlisis de la rendibilitat, quan la informació disponible és incompleta.
- 8.3 Aplicació del model a la simulació de resultats futurs.
- 8.4 Aplicació del model a la comparació de la rendibilitat entre empreses.

9. LA PRODUCTIVITAT COM VARIABLE EXPLICATIVA DE LA TAXA DE MARGE (I)

- 9.1 El concepte de *Productivitat* d'una empresa.
- 9.2 Mesura de la Productivitat a partir dels estats comptables.
- 9.3 Anàlisi simplificada de la *taxa de marge brut*, l' 'output', l' 'input'.
- 9.4 L'anàlisi de la taxa de marge brut en el cas general.
- 9.5 Determinació de l'efecte atribuïble a cada variable elemental.

10. LA PRODUCTIVITAT COM VARIABLE EXPLICATIVA DE LA TAXA DE MARGE (II)

- 10.1 Interpretació de l'índex de variació de la productivitat dels costos imputats.
- 10.2 Productivitats parcials (de cada tipus de factor productiu inclòs en els CI).
- 10.3 Determinació de l'efecte (sobre la taxa de marge) de la variació de la Productivitat de cada factor.
- 10.4 El càlcul dels índex de variació dels preus: un enfocament pràctic.

11. EXTENSIÓ DEL MODEL D'ANÀLISI DE LA PRODUCTIVITAT

- 11.1 Aplicació a l'anàlisi de la *taxa de costos no-imputats variables*.
- 11.2 Aplicació a l'anàlisi de la *taxa de costos no-imputats fixos*.
- 11.3 Determinació de l'efecte (sobre la taxa de marge net) atribuïble a cada variable elemental.

12. PRODUCTIVITAT DEL TREBALL I PRODUCTIVITAT DEL CAPITAL.

- 12.1 Productivitat, i nivell d'ocupació del factor treball (i d'altres factors semi-fixos).
- 12.2 Determinació dels efectes sobre la taxa de marge de la Productivitat tècnica i del nivell d'ocupació.
- 12.3 Elements que poden fer variar la *productivitat tècnica (per hora treballada)*: productivitat i qualitat de vida.
- 12.4 Càlcul i interpretació de l'índex de variació de la Productivitat de l'immobilitzat.
- 12.5 Interpretació de l'índex de variació de la productivitat en el cas d'un cost variable tipus 'Comissions'.

13. PRODUCTIVITAT APARENT vs. PRODUCTIVITAT REAL

- 13.1 La inevitable interdependència entre els indicadors de productivitat parcials.
- 13.2 Efectes induïts: Productivitat d'un factor, i canvis tecnològics.
- 13.3 Els *indicadors de productivitat parcial* i el concepte de 'productivitat marginal física'.

14. APLICACIONS

- 14.1 Resum del model 'taxes de marge - Productivitat'.
- 14.2 Determinació de la incidència sobre la taxa de marge, de cada variable elemental/final.
- 14.3 Aplicació del model a l'anàlisi comparativa entre empreses.
- 14.4 Aplicació conjunta del model 'taxes de marge-Productivitat' i del model d'anàlisi de la rendibilitat.
- 14.5 Aplicacions per a estudis prospectius de rendibilitat // productivitat (Simulació).

15. MESURA DE LA PRODUCTIVITAT: ALTRES MODELS

- 15.1 L'enfocament de l' "excedent de productivitat global".
- 15.2 Models d'avaluació de la productivitat comparativa, models frontera.

16. ESTUDIS EMPÍRICS DE RENDIBILITAT I PRODUCTIVITAT

- 16.1 Presentació dels treballs fets per cada grup d'alumnes.

BIBLIOGRAFIA

- * VERGÉS, J. "Análisis del funcionamiento económico de las empresas" (edició 1997). Publicació de la Facultat
- * PRIOR, D./VERGÉS, J./VILARDELL, I. (1993) "La evaluación de la eficiencia en los sectores privado y público". Instituto de Estudios Fiscales, (capítols 1, 3 i 6, resta, lectura complementària).
- * EXERCICIS (Publicació de la Facultat)

AVALUACIÓ

1ª *convocatòria*: Examen escrit, 50 % de la nota. Avaluació de la participació individual a les pràctiques, 20 % de la nota. Avaluació del treball d'aplicació al llarg del curs (grups de 2-3 alumnes), 30 % de la nota.

2ª *convocatòria*: Examen final escrit, 100 % de la nota, amb un grau de cobertura superior al de l'examen de la 1ª convocatòria.

CALENDARI

Hom preveu dedicar una mitjana de dues sessions a cada tema del programa.